

Redakcja: Grzegorz Gil (dyrektor IEŚ), Anton Saifullayeu
(zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji),
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzyształ, Damian Szacawa,
Agata Tatarenko

Nr 1695 (200/2026) | 08.09.2026

ISSN 2657-6996
© IEŚ

Anton Saifullayeu

Polityka Białorusi. Przegląd informacyjno-analityczny (sierpień 2026)

1-31 sierpnia 2026 r.

W sierpniu władze Białorusi utrzymały łagodniejszą retorykę w kwestiach bezpieczeństwa regionalnego. Jednocześnie rozpoczęły kolejny etap kontroli gotowości bojowej armii i rozwijały system bezpieczeństwa wewnętrznego. Gospodarka przyspieszyła, głównie dzięki konsumpcji i rosnącemu popytowi ze strony Rosji. Represje polityczne nie zmniejszyły się i stanowią w dalszym ciągu podstawowy instrument kontroli nastrojów społecznych w kraju.

Bezpieczeństwo i siły zbrojne

Po zmianie retoryki z 22 lipca przedstawiciele władz nadal określali sytuację regionalną jako stabilną i niewskazującą na bezpośrednie zagrożenie. Sekretarz stanu Rady Bezpieczeństwa Alaksandr Wałowicz stwierdził 24 sierpnia, że nie ma powodów do obaw przed nadzwyczajnym rozwojem sytuacji¹.

Najważniejszym wydarzeniem w Siłach Zbrojnych było rozpoczęcie drugiego w 2026 r. cyklu kompleksowej kontroli gotowości bojowej. Wojsko postawiło jednostki w najwyższy stan gotowości, uzupełniło je rezerwistami i rozpoczęło przemieszczanie pododdziałów na poligon. W odróżnieniu od kontroli prowadzonej od stycznia do marca obecny etap obejmuje cały system dowodzenia – od Ministerstwa Obrony po dowódców pododdziałów.

Pozostałe ćwiczenia miały przede wszystkim charakter taktyczny. Armia rozwijała automatyzację dowodzenia, zdolności zwalczania dronów oraz systemy skracające czas między rozpoznaniem celu a jego rażeniem. Jednostki Zachodniego Dowództwa Operacyjnego ćwiczyły zautomatyzowaną wymianę danych rozpoznawczych, także przy wykorzystaniu elementów sztucznej inteligencji. Wojska przeciwlotnicze, powietrznodesantowe i zmechanizowane prowadziły równoległe ćwiczenia poligonowe. Białoruska armia nadal jednak wyraźnie ustępuje rosyjskiej pod względem skali wykorzystania systemów rozpoznawczo-uderzeniowych. Aktywnie rozwijane jest własne wojskowe zaplecze techniczne. W Borysowie otwarto, wspólnie z rosyjskim koncernem Almaz-Antiej, centrum napraw zestawów przeciwlotniczych Tor. Umożliwi to wykonywanie najważniejszych prac remontowych w kraju². Władze rozszerzyły również katalog specjalności kobiet objętych ewidencją wojskową, przede wszystkim w zawodach medycznych i farmaceutycznych.

MSW równoległe rozwija zdolności do kontroli sytuacji wewnętrznej. Jednostki resortu ćwiczyły w Mińsku i obwodzie mińskim tłumienie zamieszek, uwalnianie zakładników i wykorzystanie dronów. W Mińsku rozbudowuje się sieć monitoringu ulicznego. W dzielnicach mieszkaniowych działa już ponad tysiąc nowych kamer, a władze planują zwiększyć ich liczbę do ok. 20 tys. w ciągu dwóch lat. Doświadczenia protestów z 2020 r. pozostają więc ważnym elementem planowania służb³.

Sytuacja na granicach

W stosunkach z Ukrainą głównym problemem pozostawały naruszenia białoruskiej przestrzeni powietrznej przez bezzałogowce. Białoruskie lotnictwo wielokrotnie reagowało na ich przeloty. Jednocześnie Białoruś nadal pełniła funkcję zaplecza dla wymiany jeńców między Rosją a Ukrainą⁴.

Presja migracyjna na granicy z Polską wyraźnie osłabła. W sierpniu odnotowano 54 próby nielegalnego przekroczenia granicy wobec 104 w lipcu i ponad 5,5 tys. rok wcześniej. Najbardziej aktywny pozostawał kierunek

¹ Zob. <https://news.zerkalo.io/economics/134941.html> [7.09.2026].

² Zob. <https://armstrade.org/includes/periodics/news/2026/0828/090592550/detail.shtml> [7.09.2026].

³ Zob. <https://news.zerkalo.io/amp/economics/135137.html>; <https://news.zerkalo.io/life/135243.html> [7.09.2026].

⁴ Zob. <https://www.interfax.ru/world/1110090> [7.09.2026].

łotewski, gdzie służby udaremniły 1375 prób. Było ich jednak mniej niż w lipcu. Po wykryciu dwóch tuneli prowadzących z Białorusi Łotwa wzmocniła działania ochronne na granicy⁵. Litwa również informowała o kolejnych próbach budowy podziemnych przejść⁶.

Władze Białorusi nie odpowiedziały działaniami odwetowymi na krótkotrwałe zamknięcie łotewskiego przejścia Pāternieki. Potwierdza to utrzymywanie bardziej powściągliwego podejścia do sporów granicznych. Osobny problem stanowiły zakłócenia komunikacji z Rosją. Ukraińskie ataki na rosyjską infrastrukturę powodowały opóźnienia lotów Belavii do Moskwy i Petersburga, a pośrednio także na innych trasach.

Polityka wewnętrzna, gospodarka i relacje z Rosją

Aktywność Alaksandra Łukaszenki koncentrowała się na gospodarce. Wizyta robocza w Rosji w dniach 27-29 sierpnia nie przyniosła nowych porozumień. Rozmowy z Władimirem Putinem służyły przede wszystkim podsumowaniu realizacji wcześniejszych ustaleń. Rosja poinformowała o wzroście wymiany handlowej o 12,5% w pierwszych pięciu miesiącach roku. Szczególne znaczenie mają białoruskie dostawy paliw. W sierpniu Rosja sprowadziła 220 tys. ton benzyny, w tym ok. 120 tys. ton z Białorusi. Rosyjski popyt tworzy dodatkowe możliwości dla białoruskiego eksportu, ale dwie krajowe rafinerie mają ograniczone możliwości szybkiego zwiększenia produkcji. Białoruś może więc częściowo kompensować rosyjskie niedobory, lecz nie jest w stanie ich wyeliminować⁷.

W okresie styczeń-lipiec PKB Białorusi wzrósł o 2,1% r/r wobec 1,5% po pierwszym półroczu. Gospodarka uniknęła stagnacji obserwowanej na początku roku, ale struktura wzrostu pozostaje nierównomierna. Produkcja przemysłowa była zbliżona do poziomu sprzed roku, a przemysł przetwórczy odnotował spadek o 1,2%. Jednocześnie handel detaliczny wzrósł o 8,1%, a realne dochody rozporządzalne ludności – o 8%. Wzrost napędza więc przede wszystkim konsumpcja, a nie przemysł i inwestycje⁸.

Rząd coraz częściej wykorzystuje duże przedsiębiorstwa prywatne i spółki powiązane z państwem do restrukturyzacji słabszych podmiotów. Savushkin Product przejął część aktywów sektora mleczarskiego, a grupa Servolux ma otrzymać dziesięć podmiotów z rejonu dubrowieńskiego wraz z ich zadłużeniem i zobowiązaniami inwestycyjnymi. Państwo próbuje w ten sposób poprawić zarządzanie problematycznymi aktywami bez ich pełnej prywatyzacji⁹.

Władze rozwijają także instrumenty polityki technologicznej. Rząd przyjął mechanizm wyboru technologii i towarów krytycznych, których rozwój może uzyskać finansowanie z budżetu. Łukaszenka poparł ponadto projekt Akademii Inteligentnych Technologii, która ma łączyć badania z wdrażaniem nowych rozwiązań do produkcji. Projekty te wpisują się w politykę ograniczania zależności technologicznej od zagranicy.

Kontakty z USA

Specjalny wysłannik prezydenta USA John Coale zapowiedział wizytę na Białorusi w połowie września. Jej przedmiotem mają być m.in. dalsze zwolnienia więźniów politycznych. Coale prowadził wcześniej konsultacje dotyczące Białorusi z przedstawicielami Mołdawii i Łotwy¹⁰. Zapowiedź wizyty potwierdza, że kanał rozmów między Mińskiem a Waszyngtonem pozostaje aktywny.

⁵ Zob. <https://www.rs.gov.lv/en/article/border-guards-detected-28-persons-who-illegally-crossed-state-border-through-dug-underground-tunnel> [7.09.2026].

⁶ Zob. <https://ysat.lrv.lt/lt/naujienos/varenos-pasienieciai-aptiko-jau-trecia-is-baltarusijos-vedanti-tuneli-foto-B2v/> [7.09.2026].

⁷ Zob. <https://www.kommersant.ru/doc/8922722> [7.09.2026].

⁸ Zob. https://t.me/belstat_by/3323; <https://news.zerkalo.io/economics/134504.html> [7.09.2026].

⁹ Zob. <https://charter97.org/ru/news/2026/8/4/693588/> [7.09.2026].

¹⁰ Zob. <https://www.golosameriki.com/a/8191622.html>; <https://pozirk.online/en/news/201751/> [7.09.2026].

Represje

Polityka represji nie uległa zmianie. Według Centrum Praw Człowieka „Wiasna” 31 sierpnia status więźnia politycznego miało 889 osób. Co najmniej 220 osób skazano za przekazywanie informacji projektowi „Białoruski Hajun”, a zatrzymania w tej sprawie nadal trwają¹¹.

Władze represjonują również studentów Europejskiego Uniwersytetu Humanistycznego i ich rodziny. Ustalono nazwiska ponad 110 prześladowanych studentów i krewnych, a łączna liczba osób dotkniętych działaniami służb może sięgać 175. Funkcjonariusze przeprowadzili ponad 60 przeszukań. Na część rodziców wywierano presję, aby doprowadzili do rezygnacji dzieci ze studiów¹².

Wnioski

W sierpniu władze Białorusi kontynuowały politykę ograniczania napięć w relacjach z sąsiadami. Łagodniejszej retoryce towarzyszył spadek presji migracyjnej na granicy z Polską. Jednocześnie armia kontrolowała gotowość bojową, a MSW rozwijało system nadzoru i przygotowywało się do scenariuszy masowych protestów. Gospodarka przyspieszyła, choć wzrost pozostawał nierównomierny. Sprzyjały mu konsumpcja oraz popyt ze strony Rosji, podczas gdy dynamika przemysłu była słaba. Wojna rosyjsko-ukraińska nadal przynosi Białorusi korzyści gospodarcze, ale również zagrożenia dla bezpieczeństwa. Zmiany w polityce zagranicznej nie przekładają się na liberalizację wewnętrzną. Represje pozostają systemowe, a władze dążą do stabilizacji relacji zewnętrznych i sytuacji gospodarczej przy zachowaniu wysokiego poziomu kontroli nad społeczeństwem.

Tekst powstał we współpracy z iSANS

¹¹ Zob. <https://spring96.org/be/news/120907> [7.09.2026].

¹² Zob. <https://spring96.org/be/news/120426> [7.09.2026].